

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

DEFTER NOTLARI MİLLÎ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

ONUR AKMEŞE

8. SINIF

KAZANIMLAR

1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.
2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.
4. Kuvâ-yı Milliye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.
6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir.
7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.
8. Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.

2

1. DÜNYA SAVAŞI'NIN GENEL NEDENLERİ

- 1) Sanayi Devrimi-Sömürgecilik Yarışı
- 2) Fransız İhtilali-Milliyetçilik Akımı
- 3) Hammadde Ve Pazar Arayışı
- 4) Devletlerarası Bloklama
- 5) Devletlerarası Silahlanma Yarışı

1. DÜNYA SAVAŞI'NIN ÖZEL NEDENLERİ

- 1) Almanya Ve Fransa Arasındaki Alsas-Loren Sorunu
- 2) Rusya'nın Panslavizm Politikası
- 3) Rusya'nın Sıcak Denizlere İnme İsteği
- 4) Rusya Ve Avusturya-Macaristan Arasında Balkanlara Hâkim Olma İsteği
- 5) Almanya Ve İngiltere Arasındaki Sömürge Yarışı

SAVAŞIN BAŞLAMASINA NEDEN OLAN OLAY

Avusturya-Macaristan veliahdının Saraybosna gezisi sırasında bir Sırp Milliyetçisi tarafından öldürülmesi

Gördüğünüz gibi savaşın nedenlerini 3 başlık altında topladık.

Fakat bize sorulma ihtimali en yüksek 2 neden olan Sanayi Devrimi ve Fransız İhtilali'dir. Şimdi bu iki nedeni ayrıntılı ele alalım.

SANAYİ DEVRİMİ-SÖMÜRGE YARIŞI

- Sanayisini kuran Avrupa devletleri daha fazla üretim için HAMMADDE, ürettiklerini satabilmek içinde PAZAR arayışına girdi. Çıkarları çatışan İNGİLTERE, FRANSA, İTALYA ve ALMANYA gibi devletler arasında sömürge yarışı başladı.
- Savaşın EKONOMİK nedenidir.

FRANSIZ İHTİLALİ-MİLLİYETÇİLİK AKIMI

- Milliyetçilik düşüncesi her milletin kendi geleceğine karar verip, kendi bağımsız devletini kurma fikrini ortaya çıkarttı.
- Bu durum Osmanlı ve Avusturya-Macaristan gibi ÇOK ULUSLU devletleri olumsuz etkiledi ve parçalanmasına ya da yıkılmasına neden oldu.
- Savaşın SİYASİ nedenidir.

1. DÜNYA SAVAŞINDA GRUPLAR

Savaşta taraf değiştiren tek devlet İtalya'dır.

DEVLETLERİN OSMANLI ÜZERİNDEKİ AMAÇLARI

- **Almanya:** Osmanlı'yı kullanarak Ortadoğu üzerine hakim olmayı amaçlamaktadır.
- **İngiltere:** Osmanlı topraklarını sömürgesi haline getirme planları bulunmaktadır. Özellikle zengin petrol kaynaklarını ele geçirme düşüncesindedir.
- **Fransa:** Azınlıkları bahane ederek iç işlerimize karışmakta, sömürgecilik faaliyetleriyle topraklarını ele geçirmek istemektedir.
- **Rusya:** Boğazları almak ve sıcak denizlere inmek için toprak bütünlüğüne zarar verici faaliyetlerde bulunmaktadır.
- **Avusturya-Macaristan:** Balkanlardan Osmanlı'yı tamamen atmak istemektedir.
- **İtalya:** Sömürge arayışıyla Osmanlı topraklarına göz dikmektedir.
- **ABD:** Osmanlı ülkesinde çeşitli kurumlar açarak(okul, hastane) söz sahibi olmak istemektedir.

BU DEVLETLERİN OSMANLI DEVLETİ ÜZERİNDE EKONOMİK VE SİYASİ AMAÇLARI BULUNMAKTADIR.

NOTLAR

- 1.Dünya Savaşı 1914-1918 yılları arasında yaşanmıştır.
- Osmanlı toprakları sömürgecilik nedeniyle işgale uğramıştır. Balkanlarda ise azınlık isyanları toprak kayıplarına neden olmuştur.
- Osmanlı Devleti savaşa İtilaf devletleri yanında girmek istese de İtilaf devletleri bunu kabul etmemiştir.
- ABD'nin savaşa girmesi savaşın süresini kısaltacaktır.
- İttifak bağdaşma, İtilaf ise anlaşma anlamına gelmektedir.

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam 5 **SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 1 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 37-40 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU

- İlk ünitemizde bahsettiğimiz gibi Osmanlı ekonomik, siyasi, sosyal birçok sorun yaşamakta olan bir devlet durumuna gelmişti.
- Bu savaş Osmanlı Devleti bakımından tarafsız kalınamayacak bir savaştı. Kendisini öncelikle İTİLAFL grubuna aldırarak istiyordu.

İtilaf devletleri Osmanlı'yı neden yanında istememiştir?

- Osmanlı topraklarını ele geçirmek isteyen bu devletler, kendi aralarında Osmanlı'yı paylaştıkları için yanlarına almamışlardır.
- Osmanlı İtilaf devletlerinin kendisini istememesi üzerine savaş sırasında yalnız kalmamak için Almanya ile yakınlaşmıştır.

Osmanlı'nın Savaş Öncesi Aldığı Tedbirler

- Ülke genelinde seferberlik başlattı.
- Tarafsızlığını ilan etti.
- Kapitülasyonları tek taraflı kaldırdı. (ekonomik baskılardan kurtulmak)
- Boğazları ulaşımına kapattı. (başkentini güvenliğini sağlamak)

Osmanlı'nın Savaşa Girmek İstemesinin Nedenleri

- Son yıllarda kaybetmiş olduğu toprakları geri almak
- Daha fazla toprak kaybı yaşamamanın önüne geçmek
- Siyasi yalnızlıktan kurtulmak
- Kapitülasyonları kaldırmak
- Coğrafi konumu nedeniyle savaş dışında kalmasının zor olması

Almanya'nın Osmanlı'yı Yanında İsteme Gerekçeleri

- Osmanlı'nın Halifelik gücünden yararlanmak (dini)
- Osmanlı'nın jeopolitik konumundan faydalanmak (coğrafi)
- Yeni cepheler açarak kendi savaş yükünü hafifletmek (askeri)
- Osmanlı'nın insan gücünden yararlanmak (nüfus gücü)
- Osmanlı'nın ham madde kaynaklarını kullanmak (ekonomik)

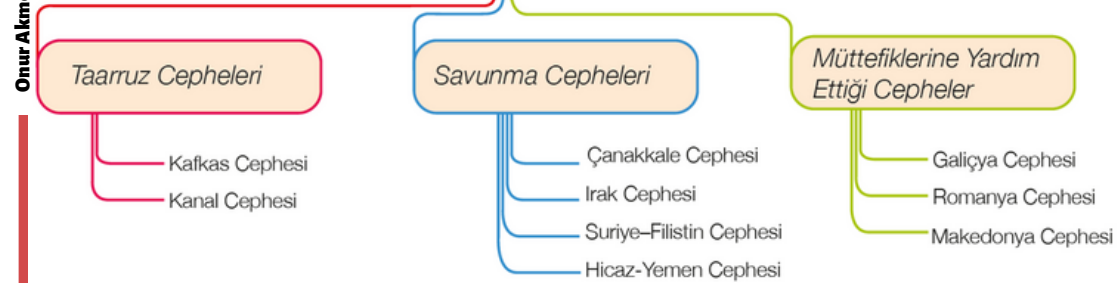
Osmanlı'nın Almanya Yanında Savaşa Katılma Nedenleri

- İtilaf Devletleri'nin düşmanca tavırları
- İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Almanya'nın savaşı kazanacağına olan inancı
- Bazı Osmanlı yöneticilerinin Alman hayranlığı

Osmanlı'nın Savaşa Girmesine Neden Olan Olay

İngiltere'den kaçan iki Alman gemisi Goben ve Breslav Osmanlıya sığındı. Osmanlı, kendisinden gemileri isteyen İngiltere'ye gemileri satın aldığını bildirip, Türk bayrağı çekti. Goben'e Yavuz, Breslav'a Midilli isimleri verildi. Bu gemiler Karadeniz üzerinden Rus limanlarını bombalayınca Osmanlı resmen savaşa girmiş oldu.

Osmanlı'nın Savaştığı Cepheler

Yukarıdaki cephelerden sadece ÇANAKKALE cephesinde başarı kazanılmıştır. Bu cephelerden özellikle Mustafa Kemal'in savaştığı 3 cephenin LGS' de sorulma ihtimali daha fazladır.

Mustafa Kemal'in Savaştığı Cepheler

1. Çanakkale
2. Kafkas
3. Suriye

Not: Taarruz cepheleri KA ile başlar. Yardım cepheleri YA ile biter.

- Yardım cepheleri sınırlarımız dışında mütteliklerimize yardım etmek amacıyla asker gönderdiğimiz cephelerdir.

SALDIRI (Taarruz) CEPHELERİ

KANAL CEPHESİ

Nedenleri

İngiltere'nin sömürgelerine giden yolu kesmek amacıyla Almanya'nın isteği ile açıldı.

Düşman

İngiltere

Sonuç: Osmanlı kaybetti.

KAFKAS CEPHESİ

Nedenleri

1. Rusya'yı Doğu Anadolu'dan atmak
2. Bakü petrolerini ele geçirmek
3. Orta Asya Türklerine ulaşmak

Düşman

Rusya

Savaşın Gelişimi ve Sonuç

- Türk ordusunun saldırısı ile başlayan cephe, gerekli önlemlerin alınmaması nedeniyle Sarıkamış'ta askerlerimizin çoğunun donarak şehit olmasından dolayı karşı saldırıya dönüştü.
- Mustafa Kemal Çanakkale Savaşı'ndan sonra bölgeye gelerek Rusların elindeki Muş ve Bitlis'i geri almayı başarmıştır.
- Rusya'da Bolşevik İhtilali çıkması ve Çanakkale savaşını Osmanlı Devleti kazandığı için İtilaf devletlerinden yardım alamaması gibi nedenlerden dolayı Rusya işgal ettiği yerlerden Brest Litowsk Anlaşması ile çekildi.

ERMENİ SORUNU ve TEHCİR KANUNU

- Kafkas Cephesi'nde Osmanlı'nın bir azınlığı olan Ermeniler Rusların yanında yer almış ve Türklere zarar vermişlerdir.
- Osmanlı devleti **sevk ve iskân kanununu** çıkartarak Ermenileri daha fazla sorun çıkartmalarını engellemek için güvenli yerlere göç ettirmiştir.

SSAVUNMA CEPHELERİ

IRAK CEPHESİ

Nedenleri

İngiltere'nin Musul petrolerini ele geçirme düşüncesi

Düşman

İngiltere

Sonuç: Osmanlı kaybetti.

Not: Osmanlı Devleti bu cephedeki Kutü'l –Amare'de kayıtlara geçen son Osmanlı zaferini İngilizlere karşı kazanmıştır.

HİCAZ-YEMEN CEPHESİ

Nedenleri

Kutsal toprakları (Mekke-Medine) korumak amacıyla açıldı.

Düşman

İngiltere

Sonuç

Arap çetelerinin İngiltere'yi desteklediği için cepheyi Osmanlı kaybetti. Bu durum ümmetçilik düşüncesinin sona erdiğini ve halifenin eski önemini kalmadığını kanıtlar.

SURIYE-FİLİSTİN CEPHESİ

Nedenleri

İngilizleri durdurmak için açıldı.

Düşman

İngiltere

Savaşın Gelişimi

Mustafa Kemal bu cephede Alman komutanın kararlarını eleştirmiş ve sonunda istifa ederek İstanbul'a dönmüştür.

7.Ordu komutanı olarak bölgeye tekrar dönen Mustafa Kemal oluşturduğu başarılı savunma hattı ile İngilizlerin daha fazla ilerlemesini engellemiştir.

ÇANAKKALE CEPHESİ

Açılma Nedenleri:

- 1) Rusya'da çıkan iç karışıklıklar nedeniyle müttefiklerinden yardım istemesi
- 2) İtilaf devletlerinin İstanbul'u alarak Osmanlı'yı savaş dışı bırakma düşüncesi

Düşman:

İTİLAFA DEVLETLERİ

Savaşın Gelişimi

İtilaf devletleri Çanakkale Boğazını denizden geçerek İstanbul'a ulaşmak ve Rusya'ya Karadeniz üzerinden yardım götürme isteğindeydi.

Deniz yolu ile Çanakkale geçilemeyince, karaya asker çıkartmak zorunda kaldılar. Kara savaşında özellikle Mustafa Kemal'in başarılı savunması sayesinde İtilaf devletleri geçiş bulamadılar.

Mustafa Kemal ARIBURNU, ANAFARTALAR ve CONKBAYIRI'nda başarılar elde etti.

SONUÇ

- 1) Rusya'ya yardım gitmeyince Rusya savaştan çekildi.
- 2) Osmanlı'nın kazanmasıyla 1. Dünya Savaşı'nın süresi uzadı.
- 3) Bulgaristan İttifak devletlerine katıldı.

- Bu savaşta düşmanın nereden çıkartma yapacağını bilen Mustafa Kemal'in ileri görüşlülük özelliği ön plana çıkmıştır.
- Mustafa Kemal bu savaş esnasında askerlerine ' Ben size taarruzu değil ölmeyi emrediyorum' sözüyle savaşın Osmanlı lehine dönmesini sağlamıştır.
- Bu karar onun Liderlik, Vatanseverlik ve Askeri dehasını gösterir.

Çanakkale Cephesinde Başarılarından Dolayı Mustafa Kemal Hem Ülke İçinde Hem Uluslararası Alanda Adını Duyurmuştur. Bu Durum Onun Kurtuluş Savaşının Lideri Olarak Kabul Edilmesine Neden Olmuştur.

ABD'NİN SAVAŞA GİRMESİ ve WILSON İLKELERİ

- ABD'de Rusya'nın da savaştan çekilmesiyle İngiltere ve Fransa'ya Wilson ilkelerini kabul ettirerek savaşa İTİLAFA devletleri grubunda girmiştir.
- İttifak Devletleri, İtilaf devletlerinin gücüne daha fazla dayanamamış, ABD'nin de savaşa girmesiyle savaştan çekilmek zorunda kalmışlardır.
- ABD'nin savaşa girmesi savaşın süresini kısaltmıştır.

WILSON İLKELERİ

- **Wilson İlkeleri, ABD Başkanı Wilson tarafından hazırlanmış 14 maddelik ilkelerdir.**
- Rusya'nın savaştan çekilmesiyle zor durumda kalan İtilaf Devletleri bu maddeleri kabul etmek zorunda kalmıştır.

Wilson İlkelerinin Maddeleri

1) Barış anlaşmaları gizli yapılmayacaktır.

Anlaşmaların açık olması amaçlanmıştır.

2) Yenilen devletler yenilen devletlerden toprak ve savaş tazminatı almayacaktır.

1. Dünya savaşının kısa sürede bitmesine neden olmuştur. ABD, İngiltere'nin daha fazla güçlenmesini önlemeyi amaçlamıştır.

3) Milletler çoğunlukta bulundukları yerlerde bağımsız devletini kurabilecektir.

Osmanlı azınlıkları bu maddeye dayanarak toprak talebinde bulunmuşlardır.

4) Dünya barışını korumak amacıyla uluslararası bir cemiyet kurulacaktır.

Cemiyet-i akvam kuruldu.

Not: Wilson ilkelerinin yenilen devletler yenilen devletlerden toprak almayacaktır maddesi savaşın süresini kısaltmıştır.

1.Dünya Savaşı'nın Sonuçları

- 1) Osmanlı'nın içinde bulunduğu İttifak devletleri kaybetti. İtilaf devletleri kazandı.
- 2) Çok uluslu devletler parçalandı, ulus-devletler kuruldu.
- 3) Sömürgecilik fikri yerini manda ve himaye düşüncesine bıraktı.
- 4) Cemiyet-i Akvam kuruldu.(milletler cemiyeti)
- 5) Avrupa'nın siyasi haritası değişti.

Paris Barış Konferansı

İki amacı vardır.

Görünürdeki amaç: 1.Dünya Savaşı sonucu yenilenlerle yapılacak barış anlaşmasının şartlarını görüşmek.

Gerçek amaç: Osmanlı Devleti'nin topraklarını aralarında paylaşmak.

Konferanstan Çıkan Kararlar

- Hatırlarsanız İtalya savaşta taraf değiştirip İtilaf grubuna geçmişti. İtilaf devletlerinin İtalya'ya Batı Anadolu topraklarını vadetmesi bunda etkili olmuştur.
- Bu konferansta Batı Anadolu İtalya yerine Yunanistan'a bırakıldı. İlk görüş ayrılıkları bu konuda yaşandı. İngiltere güçlü bir İtalya yerine güçsüz bir Yunanistan'ı tercih etmiştir.
- Osmanlı dışındaki devletler ile barış şartları belirlenmiştir. Osmanlı ile imzalanacak anlaşmanın gecikme sebebi, Osmanlı'yı aralarında paylaşmayı tamamlamamalarıdır.
- Sömürge fikri yerine manda himaye fikri ortaya çıktı.

İtilaf Devletleri ile Kaybedenler Arasındaki Barış Anlaşmaları

ALMANYA - VERSAY

AVUSTURYA - SAINT GERMAIN

Bulgaristan - NÖYYİ

Macaristan - TRIANON

Osmanlı - SEVR

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **26 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 2 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 41-48 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

Mondros Ateşkes Antlaşması

- Bu konudan çok fazla test sorusu gelebilmektedir. Maddeleri ezberlemek yerine yorumlayabilmeniz bütün soruları yapmanıza olanak sağlayacaktır.

Ateşkes ve Barış anlaşması arasındaki fark nedir?

- Ateşkes anlaşması savaşı durdurur / geçici olarak bitirir.
- Barış anlaşması savaşı resmen bitirir.

Osmanlı'nın Savaştan Çekilme Sebepleri

- Cephelerdeki başarısızlıklar (Çanakkale hariç)
- Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi ile Almanya ile kara bağlantısının sona ermesi
- Wilson ilkelerine güvenilmesi

DİKKAT: Bu antlaşma' Bir ateşkes gibi değil, bir barış anlaşması kadar ağır maddeler içerir'

- Limni Adası'nın Mondros Limanında, Agamemnon savaş zırhlısında imzalandı.
- 25 Maddeden oluşur.

Biz bu maddelerin hepsini değil, en önemlilerini görüp yorumlayacağız.

Mondros çok ağır şartlar içeren bir ateşkes anlaşmasıdır. Osmanlı topraklarını işgale açık hale getirmiştir.

- Anlaşmanın en kötü maddesi 7. Maddedir.
- Bu maddeden sonra en tehlikeli madde 24. Maddedir. Bu iki maddenin yorumu kesinlikle unutulmamalıdır.
- 'Osmanlı'yı fiilen bitiren bir anlaşmadır.'

Osmanlı'yı 7/24 işgal etmek istemişlerdir' kodlaması ile akılda tutulabilir.

MADDE	YORUM
Osmanlı orduları terhis edilecektir.(Dağıtılacaktır)	Osmanlı savunmasız bırakılmıştır. İşgalleri kolaylaştırmak istemişlerdir.
Çanakkale ve İstanbul Boğazı açılacak, buralardaki Kaleler işgal edilecektir.	Anadolu ile İstanbul arasındaki bağlantı kesilmiştir.
İtilaf devletleri Osmanlı demiryolları, limanları, tünelleri ve telgraf hatlarına el koyacaklardır.	Halkın işgaller karşısında örgütlenmesini ve haberleşmesini kesmek, Osmanlı'nın ulaşım ve ekonomi kaynaklarına el koymak amaçlanmıştır.
7. MADDE İtilaf devletleri güvenliklerini tehdit altında gördükleri herhangi bir stratejik noktayı işgal edebileceklerdir.	İşgallere hukuki zemin hazırlamışlardır. Anadolu'yu işgale açık hale getirmişlerdir.
24 madde Doğu'daki 6 ilde bir karışıklık çıkarsa, İtilaf devletleri buraları işgal edecektir.	Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurmayı amaçlamışlardır.

- Gördüğünüz gibi bu maddeler Osmanlı'yı yok etmeye yönelik çok ağır şartlar içermektedir.
- 'Bağımsızlık düşüncesine aykırıdır.'
- 'Anlaşmanın imzalanmasından sonra İtilaf devletleri barış antlaşmasının imzalanmasını beklemeden Anadolu'yu işgale başlamışlardır.

Mondros Ateşkes Anlaşmasına Karşı Gösterilen Tepkiler

- Mondros gibi Osmanlı'yı bitirmeyi amaçlayan bir anlaşmaya karşı 3 başlık altında, halkın, İstanbul Hükümetinin ve Mustafa Kemal'in tutumlarını değerlendireceğiz.
- İstanbul Hükümeti; Osmanlı Devleti yönetimine verilen bir isimdir. Mondros'tan sonra yönetim idare gücü sadece İstanbul ile kısıtlı kaldığı için bu ismi kullanmaya başlayacağız.

İstanbul Hükümetinin Tutumu

- Teslimiyetçidir
- İşgalleri kolaylaştırmıştır.
- Bağımsızlık karşıtı faaliyetlerde bulunmuştur.
- Vatani savunmamıştır.
- Düşman ile uzlaşmacıdır.

Mustafa Kemal'in Tutumu

- Anlaşma şartlarının çok ağır olduğunu belirtti.
- Türk topraklarını işgale sunduğu için kabul edilemez olarak nitelendirdi.
- Bağımsızlık için mücadele etti.
- Vatanseverlik ruhuyla hareket etti.
- Anadolu'ya geçerek Türk halkını örgütlemek için çalışmalar yaptı.

Halkın Tutumu

- Mitingler ve protesto telgrafları çekti.
- Bölgesel kurtuluş çareleri aramaya başladı.
- Silahlı direniş örgütleri(Kuvayımilliye) kurdu.
- Vatansever, birlik beraberlik, mücadelecilik ve bağımsızlık duygularıyla hareket etti.

**İstanbul Hükümeti işgaller karşısında bağımsızlığımıza aykırı(kötü) ,
Mustafa Kemal ve Türk halkı ise bağımsızlık uğruna(iyi) çalışmalar**

İşgal Edilen Yerler

yapmışlardır.

- İlk işgal edilen yer Musul'dur. (İngiltere)
- Antep, Urfa, Maraş (İngiltere işgal etmiş Fransa'ya bırakmıştır.)
- Adana-Çukurova çevresi (Fransa)
- İzmir ve çevresi Batı Anadolu (Yunanistan)
- Doğu Anadolu (Ermeni)
- Antalya, Konya Göller Yöresi (İtalya)

İZMİRİN İŞGALİ

- İzmir 15 Mayıs 1919 günü Yunanlılar tarafından işgal edildi.
- İtilaf devletlerinin desteğini alan Yunan işgaline karşı İstanbul Hükümetinin tepkisiz kalması karşısında Türk halkı mitingler düzenleyerek tepkisini gösterdi.

Amiral Bristol Raporu

- Yunan iddialarını araştırmak için ABD tarafından gönderilen Amiral Bristol ve heyeti incelemelerde bulunmuştur.

Rapor sonucunda;

- 1) İzmir'de Türkler nüfus bakımından daha fazladır.
- 2) Türkler Rumları değil, Rumların Türkleri katletmektedir.

AMİRAL BRİSTOL RAPORU

Kurtuluş Savaşı'nın haklılığını dünyaya duyuran ilk uluslararası belgedir.

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **17 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 3 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 49-55 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

KUVAYIMİLLİYE

İtilaf devletlerinin işgalleri karşısında Türk halkının bölgelerini savunmak amacıyla kurdukları, askeri disiplinden uzak silahlı birliklere Kuvayımillîye denir.

Kuvayımillîye birlikleri neden kuruldu?

- İstanbul hükümetinin vatanı savunmaması
- Yurdun dört bir yandan işgale uğraması
- Türk halkının bağımsızlık duygusu

Özellikleri

- Amaçları kuruldukları bölgeyi kurtarmak olduğundan BÖLGESELDİR.
- Düzensiz askeri birliklerdir. (Milis Kuvvet)
- Askeri disiplinden uzaktırlar.
- Düşmanı yurttan atamasalar da ilerleme hızını YAVAŞLATMIŞLARDIR.

Unutmayın ; Kuvayımillîye Türk halkının işgaller karşısında vatanını koruma isteğinden, bağımsız yaşama duygusundan doğmuştur.

CEMİYETLER

- Türk halkı Mondros'tan sonraki işgaller karşısında sessiz kalmamış tepkilerini çeşitli yollarla göstermişlerdir.

Cemiyetleri Yararlı ve Zararlı olarak 2 başlık altında inceleyeceğiz.

Unutmayın; bir cemiyeti yararlı ve zararlı yapan amaçlarıdır.

- Bağımsızlığımızı kazanmak için mücadele cemiyetler yararlı, topraklarımızı bölmek ya da başka devletlere sığınmayı düşünen cemiyetler zararlıdır.
- Zararlı cemiyetleri kendi içinde ikiye ayıracağız. Birincisi azınlıkların kurdukları, ikincisi Türklerin ve Müslümanların kurdukları cemiyetler.
- Evet, Türkler ve Müslümanlarda bağımsızlık düşüncemize aykırı cemiyetler kurmuşlardır. Bu cemiyetler kurtuluşu Amerikan veya İngiliz mandasında görmüşlerdir.

CEMİYETLER

MİLLÎ CEMİYETLER

Trakya-Paşaeli M.H.C
Redd-i İlhak
Kilikyalılar
Trabzon M. H. C.
Doğu Anadolu (Şark
Vilayetleri) M.H.C.
Milli Kongre
Anadolu Kadınlar M.H.C.

MİLLÎ VARLIĞA ZARARLI

Azınlıkların
Kurduğu

Mavri Mira
Pontus Rum
Etnik-i Eterya
Hınçak ve Taşnak
Maccabi ve İsrail

Türklerin
Kurduğu

İngiliz Muhipleri
Wilson Prensipleri
İslam Teali
Kürt Teali
Hürriyet ve İtilaf
Sulh ve Selamati O

Yararlı Cemiyetler

Kuruluş Nedenleri

- İşgallere, işgalcilere ve zararlı cemiyetlere tepki göstermek
- İşgaller karşısında padişah yönetiminin bir şeyler yapmaması
- Halkın kendisini bilinçli bir şekilde örgütlenerek koruma isteği
- Millî bilincin gelişmiş olması.

- Yararlı Cemiyetler bölgesel faaliyet göstermişlerdir.
- Milli Kongre cemiyeti bu özelliği ile diğerlerinden ayrılır.
- Milli Kongre cemiyeti basın yayın yoluyla milli mücadeleyi duyurmayı amaçlamıştır.

Kazanım:

Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.

Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

- Edirne'de kuruldu. Yunan işgaline karşı koymak istemiştir.
- İlk kurulan cemiyettir.

İzmir Müdafaa-i Hukuk-u Osmaniye Cemiyeti

- İzmir'in Yunanlılarca işgali karşısında kuruldu.

İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti

- Yunan işgaline karşı gelip İzmir ve çevresini korumak istediler.

Kilikyalılar Cemiyeti

- Adana-Çukurova çevresini Fransız ve Ermeni faaliyetlerine karşı korumak için kuruldu.

Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti

- Rum ve Ermeni faaliyetlerine karşı kuruldu.
- Erzurum kongresinin toplanmasına destek oldular.

Doğu Anadolu (Şark Vilayetleri) Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

- Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti kurulmasını engellemek amacıyla kuruldu.
- Erzurum kongresinin toplanmasına destek oldular.

Milli Kongre Cemiyeti

- Diğer cemiyetlerden farkı Bölgesel değil ULUSAL olmasıdır. Amacı bütün vatani işgaller karşısında Basın-Yayın yolunu kullanarak uyarmak, bilinçlendirmektir.

Anadolu Kadınları Müfadafa-i Vatan Cemiyeti

- İşgaller karşısında milli bilinci uyandırmayı amaçlamışlardır.

Azınlıkların Kurduğu Zararlı Cemiyetler

Özellikleri

- Bağımsız devlet kurmayı amaçlamışlardır.
- Osmanlı topraklarını parçalayıp, işgalleri kolaylaştırdılar.
- İtilaf devletleri tarafından desteklenmişlerdir.
- Milli mücadeleye zarar vermişlerdir.

Mavri Mira Cemiyeti

- Rumlar kurmuştur.
- Bizans İmparatorluğunu tekrar kurmak istemişlerdir.

Pontus Rum Cemiyeti

- Doğu Karadeniz'de Rum Devleti kurmak istemişlerdir.

Etnik-i Eterya Cemiyeti

- Rumlar tarafından Bizans'ı tekrar kurmak amacıyla kuruldu.

Hınçak ve Taşnak Cemiyeti

- Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti kurmak amacıyla kuruldu.

Maccabi ve İsrail Alyans Cemiyeti

- Osmanlı topraklarında bir Yahudi Devleti kurmayı istemişlerdir.

Türkler Tarafından Kurulan Zararlı Cemiyetler

Özellikleri

- İtilaf devletleri ve İstanbul hükümetinin desteğini almışlardır.
- Manda ve himaye fikrini savunarak bağımsızlık düşüncesine aykırı davranmışlardır.
- Kurtuluş savaşının yavaş ilerlemesine neden olmuşlardır.

İngiliz Muhipleri Cemiyeti

- İngiliz mandasına girmeyi amaçlamıştır.

Wilson Prensipleri Cemiyeti

- Amerikan mandasını savunmuşlardır.

İslam Teali Cemiyeti

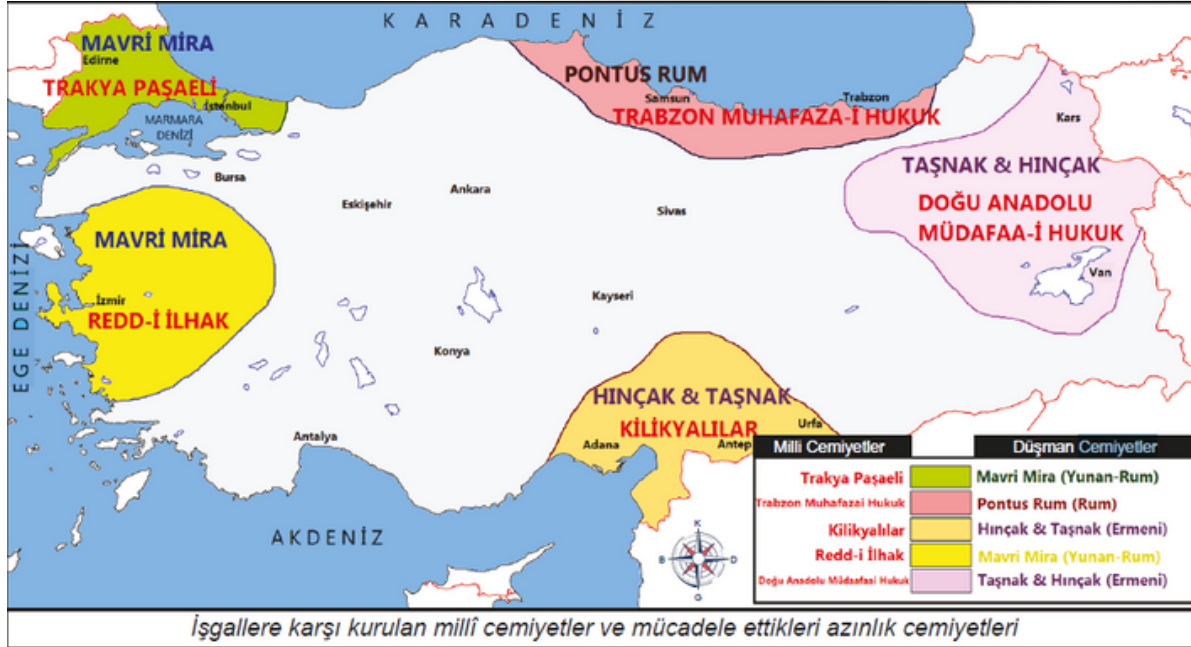
- Saltanatın ve halifeliğin devamını istemişlerdir.

Kürt Teali Cemiyeti

- Amacı Doğu Anadolu'da bir devlet kurmaktır.

Hürriyet ve İtilaf Cemiyeti

- Kurtuluş savaşına karşı faaliyetlerde bulunmuşlardır.

İşgallere karşı kurulan millî cemiyetler ve mücadele ettikleri azınlık cemiyetleri

Manda ve Himaye: Güçlü bir devletin başka bir devleti koruma düşüncesi ile sömürmesi düşüncesidir. Sömürgecilik ile aynı anlamdadır.

- Zararlı cemiyetler bağımsızlığa aykırı hareket etmişlerdir.
- Zararlı Cemiyetler milli mücadelenin kazanılmasını geciktirmiştir.
- ' Her zararlı cemiyete karşılık aynı bölgede bir yararlı cemiyet kurulmuştur.'
- **Sivas Kongresinde bütün milli cemiyetler birleştirilecek ve ulusal hale getirilecektir.**
- **Milli cemiyetler Türk halkının bağımsızlık, vatanseverlik, milliyetçilik ve fedakarlık özelliklerini gösterir.**

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **24 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 4 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 56-63 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

Mondros Ateşkesinin imzalanmasından hemen sonra İtilaf Devletleri Anadolu'yu işgale başlamışlardı. Çanakkale cephesinde başaramadıklarını yapmışlar İstanbul'a, Osmanlı'nın başkentine gelmişlerdi. Mustafa Kemal'de İstanbul'daydı fakat işgal altındaki başkentte bir çözüm bulamıyordu. Tek çare Anadolu'ya geçmek, halkı örgütleyerek düşmana karşı gelmekti.

9. Ordu Müfettişliği ve Samsun'a Çıkış

- Mustafa Kemal'in beklediği fırsat ayağına gelmişti. Karadeniz'de Rumlar sorun çıkartmakta, İtilaf devletleri karışıklığın devamı halinde oraları işgal edeceğini duyurdu.
- İstanbul Hükümeti Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişi görevi ile bölgeye gönderdi.

Gönderilme amacı: Bölgedeki Türklerin silahlarını toplamak, karışıklığa son vermek, ordusunu dağıtmayan var ise ordularını terhis etmekte. Mustafa

Kemal'in amacı: Anadolu'ya geçerek kurtuluş savaşını başlatmaktır.

- 19 Mayıs 1919 tarihinde Bandırma Vapurundan Samsun'a indi.
- Samsun'da hazırladığı raporda buradaki olayların sorumlusunun işgalciler ve Rum çeteleri olduğunu belirtti. İşgal altındaki şehirde rahat hareket edemeyeceği için ilçesi Havza'ya geçti.

NOT: Mustafa Kemal'in Samsun'a gönderilme amacı ile kendi amacı birbirinden farklıdır.

HAVZA GENELGESİ

Burada hazırladığı genelgeyi birçok adli, askeri ve sivil makamlara gönderdi.

Maddeleri:

- **1) Türk halkı işgalleri mitingler ile protesto etmelidir.**

* Amaç milli bilinci ve birlik beraberliği uyandırmaktır.

- **2) Yapılacak gösterilerde silahlı mücadele olmamalı, Hristiyan halka düşmanlık yapılmamalıdır.**

* Mondros'un 7. Maddesinin uygulanmasını engellemek istemektedir.

- **3) Osmanlı Hükümetine ve büyük devletlerin temsilcilerine uyarı telgrafları çekilmelidir.**

* Bağımsızlık isteğimizi duyurmak istemiştir.

AMASYA GENELGESİ

- Kurtuluş savaşının amaç, gerekçe ve yöntemini belirten bir ihtilal bildirisi.
- Genelgenin altında Mustafa Kemal dışında, Rauf Bey, Refet Bey ve Ali Fuat Paşa'nın da imzaları bulunmaktadır. Ayrıca telgraf ile Kazım Karabekir ve Cemal Paşa genelgeyi onaylamışlardır. Mustafa Kemal kurtuluş savaşını kişisellikten çıkartmayı amaçlamaktadır.
- Önemli komutanların desteğini alarak halkta milli bilinci uyandırmak istemektedir.

MADDELERİ:

- 1) Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.**

Yorum: Kurtuluş savaşının gerekçesi-nedeni belirtilmiştir.

- 2) İstanbul Hükümeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir.**

Bu durum milletimizi yok saymaktadır.

Yorum: İstanbul Hükümetine ilk karşı çıkışıdır. İkinci gerekçedir.

- 3) Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.**

Yorum: Kurtuluş savaşının yöntemi belirtildi. Milli egemenlikten ilk defa üstü kapalı bir şekilde bahsedilmiştir. Kurtuluş savaşı millete mal edilmiştir.

- 4) Her türlü baskı ve tehditten uzak milli bir kurul oluşturulmalıdır.**

Yorum: Temsil heyeti kurulma fikri ortaya çıkmıştır.

- 5) Anadolu'nun en güvenli yeri olan Sivas'ta bir kongre düzenlenecektir.**

Her ilden halkın güvenini kazanmış 3 kişi buraya gelecektir.

- Bu önemli genelge İtilaf Devletlerinin ve İstanbul Hükümetinin tepkisini çekti.
- Mustafa Kemal derhal İstanbul'a çağrıldı. İstanbul'a dönmesi demek kurtuluş savaşının bitmesi demektir.

NOT: Mustafa Kemal milli mücadeleye devam edebilmek adına askerlik mesleğinden istifa etti. Artık o kurtuluş mücadelesine sivil bir vatandaş olarak devam edecekti. Bu durum onun vatansever ve fedakar olduğunu gösterir.

ERZURUM KONGRESİ

Toplanma amacı: Doğu Anadolu bölgesinde Ermeni Devleti kurulmasını engellemektir. Doğu illerinden gelen temsilcilerin katıldığı kongreye Mustafa Kemal davet edilerek kongre başkanı seçilmiştir.

Maddeleri:

1) Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.

Yorum: İlk defa milli sınırlardan bahsedildi.

2) İşgaller karşısında millet topyekûn (hep birlikte) kendisini savunacaktır.

Yorum: Bölgesel güçlerin birleştirileceği belirtildi.

3) İstanbul hükümeti vatanı koruyamaz ise geçici bir hükümet kurulacaktır.

Yorum: Temsil heyeti ilk defa oluşturuldu.

4) Kuvayımilliye'yi etkin, milli iradeyi hâkim kılmak esastır.

Yorum: Milli egemenlikten bahsedilmiştir.

5) Manda ve Himaye kabul edilemez.

Yorum: İlk defa reddedilmiştir. Bağımsızlık düşüncesi ön plandadır.

6) Azınlıklara siyasi dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

Yorum: Yabancı devletlerin iç işlerimize müdahalesi engellenmek istenmiştir.

Bu kongre toplanış amacı olarak bölgesel, alınan kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

SİVAS KONGRESİ

Toplanış Amacı: Vatanın tamamını düşman işgalinden kurtarmaktır.

Her bakımdan ulusal bir kongredir.

Alınan Kararlar

1) Erzurum Kongresi kararları küçük değişiklikler ile tekrar onaylandı.

2) Manda ve himaye kesin olarak reddedildi.

3) Bütün yararlı cemiyetler tek ' Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti' adı altında birleşti.

Yorum: Cemiyetler bölgesellikten çıkarak ulusal bir hale getirilmiştir. Milli mücadelenin tek bir merkezden yönetilmeye başlanmıştır.

4) Temsil heyeti tüm yurdu temsil eder duruma getirildi.

5) Ali Fuat Paşa Batı Cephesi komutanlığına atandı.

Yorum: Temsil heyeti hükümet gibi davranarak yürütme yetkisini kullanmıştır.

6) Kurtuluş savaşını Türk halkına duyurmak amacıyla İrade-i Milliye isminde bir gazete çıkarıldı.

Yorum: Basın yayın organları kullanılarak halkın bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır.

7) İstanbul Hükümeti ile bütün iletişimin kesilmesi kararlaştırıldı.

- Sivas Kongresi hem toplanış amacı hem de aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

AMASYA GÖRÜŞMELERİ

- Sivas Kongresinde alınan İstanbul Hükümeti ile bütün iletişim kesilecektir ifadesi İstanbul hükümetinin başında bulunan Sadrazam Damat Ferit Paşa'nın istifasına sebep olmuştur.
- Damat Ferit Paşa'nın istifası üzerine Milli Mücadeleye daha olumlu bakan Ali Rıza Paşa Hükümeti başa gelmiştir.
- Mustafa Kemal ve Ali Rıza Paşa arasında yaşanan iletişim sayesinde iki tarafın görüşmesi kararlaştırıldı.
- Görüşme Amasya'da olacaktı.
- Temsil heyeti adına Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti adına Salih Paşa katıldı.
- Bu görüşme ile İstanbul Hükümeti, Temsil Heyetinin varlığını resmen kabul etmiştir.

Kazanım: Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.

- Amasya'daki görüşmede Mustafa Kemal, Mebusan Meclisi seçimlerinin yapılmasını ve meclisin İstanbul dışında güvenli bir yerde toplanmasını istedi. (İstanbul'un işgal altında olması bu kararında etkili olmuştur.)
- Görüşmeden sonra seçimler yapıldı, Mustafa Kemal Erzurum milletvekili seçildi. Fakat meclisin başkent dışında toplanmasının Kanuni Esasiye aykırı olması nedeniyle İstanbul'da toplanmıştır.
- Amasya Görüşmesi ile Temsil heyetinin varlığı İstanbul Hükümeti tarafından resmen tanınmıştır.

TEMSİL HEYETİNİN ANKARA'YA GELMESİ

- Ankara, milli mücadelenin merkezi olarak belirlendiği için temsil heyeti buraya geldi.

Neden Ankara?

1. Merkezi bir konumda bulunması
2. İşgale uğramamış güvenli olması
3. Bütün cephelere yakın olması
4. Ulaşım ve iletişim bakımından iyi koşullarda olması
5. Halkın milli mücadeleye destek vermesi
6. Ankara'nın seçilme sebebidir.

Not: Ankara'nın merkez olarak seçilmesinde siyasi, askeri, coğrafi faktörler etkili olmuştur.

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **46 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 5 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 64-75 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akhmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

SON OSMANLI MEBUSAN MECLİSİ VE MİSAKIMİLLÎ

Amasya Görüşmelerinde Mustafa Kemal'in isteği olan Mebusan Meclisi İstanbul'da toplandı.

Mustafa Kemal neden meclisin İstanbul dışında toplanmasını istemiş olabilir?

- İtilaf devletlerinin işgalindeki İstanbul'da toplanan üyelerin bağımsız karar alamayıp, baskı altında olacağını düşünmesi nedeniyle istemiştir.
- Mebusan meclisine seçilen milli mücadele yanlısı millet vekillerinden 3 şey istedi.

1) Beni meclis başkanı seçin.

Yorum: Meclisi istediği bir yerde toplama yetkisine sahip olmak istemiştir.

Sonuç: Hakkında tutuklama kararı olduğu için İstanbul'a gidemeyen Mustafa Kemal başkan seçilemedi.

2) Müdafaa-i Hukuk Grubu kurun.

Yorum: Ortak hareket etmelerini sağlamak.

Sonuç: Felah-ı Vatan grubu kuruldu.

3) Misak-ı Milli kararlarını kabul edin.

Yorum: Erzurum ve Sivas kongresinde alınan kararların meclisin onayından geçmesini istemiştir.

Sonuç: Misak-ı Milli kabul edildi.

MİSAK-I MİLLÎ kararlarının kabul edilmesi karşısında İtilaf devletleri rahatsız olarak;

1) Meclis-i basarak milletvekillerinin çoğunu tutukladı ve meclisi kapattı. (Son Osmanlı Mebusan Meclisi denmesinin sebebi budur.) İtilaf devletlerinin milli iradeye saygı duymadığını kanıtlar.

2) İstanbul'u resmen işgal ettiğini duyurdu.

- İtilaf devletlerinin bu kadar kızmasına sebep olan Misak-ı Milli kararlarının neler olduğuna bakalım.

MİSAKIMİLLÎ (MİLLÎ YEMİN) KARARLARI

1) KAPİTÜLASYONLAR: Adli, siyasi mali gelişmemizi engelleyecek her türlü ayrıcalık kaldırılacaktır.

Yorum: Tam bağımsızlık amaçlanmıştır.

2) AZINLIK HAKLARI: Azınlıklara verilecek haklar, diğer ülkelerde Müslümanlara verilen haklar kadar olacaktır.

Yorum: Uluslararası eşitlik hedeflenmiştir.

3) BOĞAZLAR: İstanbul ve Marmara'nın güvenliği sağlandığı takdirde boğazlar ticarete ve ulaşımına açılacaktır.

Yorum: Boğazların kontrolü sağlanmak istenmiştir.

4) SINIRLAR: Mondros imzalandığı sırada işgale uğramamış her yer Türk toprağı birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

Yorum: Milli sınırlarımız belli olmuştur. Vatan bütünlüğünden söz edilmiştir.

5) ARAPLARIN YAŞADIĞI YERLER: Arapların yaşadığı yerlerde referandum (halk oylaması) yapılmalıdır.

6) REFERANDUM (HALK OYLAMASI) : Kars, Ardahan, Batum ve Batı Trakya'nın durumu halkın vereceği karar ile belirlenmelidir.

Yorum: Türk nüfusunun fazlalığına güvenilerek, halkın fikrine saygı duyulmuştur.

- Misakımillî TAM BAĞIMSIZLIK yolunda kazanılmış bir zaferdir.
- Ulusal bağımsızlığımızdan ödün verilmeyeceğinin göstergesidir.
- Misakı Milli Kurtuluş Savaşının yol haritası niteliğinde amaçlarımızı ve hedeflerimizi gösterir.
- Misakı Milli sınırları demek Mondros imzalandığı sırada işgal edilmemiş Türk toprakları demektir.

Misakı Milli Kararlarını şu kodlama ile aklınızda tutabilirsiniz. (KABSAR)

K apitülasyonlar

A zınlık hakları

B oğazlar

S inirlar

A rapların yaşadığı yerler

R eferandum

Önemli Not: Misakımillî kararlarında **MİLLET EGEMENLİĞİ** ile ilgili bir madde **YOKTUR**. Halk oylaması maddesi sadece halkın fikirlerine saygılı olduğunu kanıtlar.

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

- Mebusan meclisinin kapatılması, İstanbul'un işgali her ne kadar olumsuz bir hava doğursa da, Mustafa Kemal her zorluktan bir fırsat çıkartmasını bilen bir liderdir.
- İtilaf devletlerinin tutuklamalarından kaçan bazı Mebusan Meclisi milletvekilleri Ankara'ya Mustafa Kemal'in yanına gelmiştir.
- Seçimler tekrar yapılmış, Mustafa Kemal Ankara milletvekili seçilmiştir.
- 23 Nisan 1920 tarihinde Ankara'da ilk TBMM açılmıştır.

Mustafa Kemal ilk meclisin ilk meclis başkanı seçilmiş ve meclise sunduğu önergede şu maddeler bulunmaktadır.

1) Hükümet kurmak zorunludur.

2) TBMM, yasama ve yürütme yetkilerini kullanmaktadır.

Yorum: Güçler birliği ilkesi kabul edilmiştir. Bunun sebebi savaş şartları altında hızlı karar alıp uygulamak istenmesidir.

3) Meclis hükümeti sistemi kabul edilmiştir. (Meclis başkanı hükümetin de başkanıdır.)

4) Geçici bir hükümet başkanı tanımak doğru değildir.

Yorum: Meclisin sürekli olacağı vurgulanmıştır.

5) Meclisin üzerinde herhangi bir güç yoktur.

Yorum: Egemenliğin millete ait olduğuna vurgu yapılmıştır.

6) Padişah ve halife hakkındaki karar daha sonra meclis tarafından çıkarılacak olan kanun ile belirlenecektir.

Yorum: Milli mücadeleye destek veren saltanat yanlılarının tepkisini çekmek istememiştir.

**NOT: Meclisin Açılması İle Milli Egemenlik Yolunda
Önemli Bir Atılmıştır.**

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **21 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 6 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası
76-79 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına
www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR

- TBMM'nin açılmasından sonra meclisin açılmasına karşı Anadolu'nun bazı yerlerinde ayaklanmalar çıktı.

İstanbul Hükümeti Tarafından Çıkarılan

- Ahmet Anzavur İsyanı
- Kuvay-ı İnzibatiye İsyanı

Azınlıklar Tarafından Çıkarılan

- Ermeni
- Rum

Bazı Kuvayimilliyeciler Tarafından Çıkarılan

- Çerkez Ethem Ayaklanması
- Demirci Mehmet Efe Ayaklanması

İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri Tarafından Çıkarılan

- Bolu, Düzce, Konya, Yozgat, Hendek, Adapazarı, Afyon, Koçgiri, Milli Aşiret
- Azınlıkların isyan etme sebebi bağımsız devlet kurma istekleridir.
- Kuvayimilliyecilerin isyan etme sebebi, düzenli orduya girmek istememeleridir.
- İstanbul Hükümeti'nin desteklediği isyanların amacı TBMM'yi halkın desteğinden yoksun bırakmak.

Not: Bu ayaklanmalar Kurtuluş Savaşının uzamasına, askeri, ekonomik sorunlar yaşanmasına sebep olmuştur.

TBMM'NİN AYAKLANMALAR KARŞISINDA ALDIĞI ÖNLEMLER

1) Hıyanet-i Vataniye Kanunu Çıkarıldı.

Yorum: Yasama yetkisini kullanmıştır. İsyan edenleri vatan haini ilan etmiştir.

2) İsyan Edenleri Cezalandırmak İçin İstiklal Mahkemeleri Kuruldu. Mahkeme üyeleri meclis içindeki milletvekillerinden seçildi.

Yorum: Yargı yetkisi Kullanılmıştır.

- 3) Şeyhülislamın Mili Mücadele Karşıtı Fetvasına Karşılık, Ankara Müftüsü Rıfat Börekçi Karşı Fetva Yayınlamıştır.
- 4) Anadolu Ajansı Kuruldu, Hâkimiyeti Milliye Gazetesi Çıkarıldı.
Yorum: Basın yoluyla halk bilinçlendirilmek istenmiştir.

TBMM isyanlar karşısında çeşitli önemler almış ve isyanları bastırmıştır.

İsyanların Sonuçları

- 1) İsyanlar bastırılrsa da askeri malzeme kaybına neden olmuştur.
- 2) TBMM'nin otoritesi artmıştır.
- 3) Milli mücadelenin kazanılması gecikmiştir.

Milli Egemenlik – Milli Bağımsızlık

Bu iki kavram LGS sürecinde karşımıza çok çıkmaktadır. Gerek seçeneklerde gerekse soru paragrafında gördüğümüz bu kavramları birbirinden ayırmak o soruyu yapmak için çok önemlidir. Sizler tarafından karıştırılan bu iki kavram aslında birbirinden net bir şekilde ayrılan özelliklere sahiptir.

Şimdi iki önemli kavramı birbirinden ayırmak için ihtiyacımız olan bilgileri öğrenelim.

ULUSAL EGEMENLİK

- Ülkenin yönetiminde sadece milletin söz sahibi olmasıdır.
- Ülke üzerindeki en üstün gücün milletin iradesi olmasıdır.
- Tek kişi egemenliğinin tersine halkın egemenliğidir.
- Seçim, milli irade, çok partili hayat, milli hakimiyet, demokrasi, halk yönetimi gibi kavramlar ulusal egemenlik ile ilgilidir.
- Örneğin Saltanatın ve Halifeliğin Kaldırılması, TBMM'nin açılması, Cumhuriyetin ilanı Milli egemenlikle ilgili gelişmelerdir.
- Milli egemenlik ülkenin yönetim anlayışı ile ilgilidir.
- Mili egemenlik kişi egemenliğine karşıdır. Halk iradesine dayanır.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK

- Bağımsızlık, hür, özgür yaşamak demektir. Ulusal Bağımsızlık, bir ulusun başka hiç bir ulusun boyunduruğu esareti altında yaşamaması, başka devletlere bağımlı olmaması, özgür yaşaması demektir.
- Kendi kararlarını özgürce alabilen devlettir.
- Başka devletlerin işgaline uğramış, iç işlerine müdahalesine izin vermemek ulusal bağımsızlıktır.
- Milli istiklal, milli birlik ve beraberlik, milli ekonomi, misak-ı milli, Kuvayımilliyeye gibi kavramlar ulusal bağımsızlık kavramlarıdır.
- Sömürgecilığe(emperyalizme), manda ve himayeye karşı olmaktır.
- Örneğin Kuvayımilliyeye hareketleri, düzenli ordu kurulması, tüm limanların, demir yollarının, şirketlerin millileştirilmesi, milli dil-kültür çalışmaları bağımsızlık çalışmalarıdır.
- Amacı Misakımillî'yi gerçekleştirmek, yurdu düşmandan temizlemektir.
- Dışa karşı yapılan özgürlük mücadelesidir.
- Milli bağımsızlık devletin her konuda başka devletler karşısında özgür olmasıdır.
- Milli bağımsızlık milli mücadeledeki ana düşüncedir.

Bu iki kavramı birbirinden ayırt edebilmeniz için bol soru çözmeniz gerekmektedir.

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **12 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 7 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 80-83 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

Kazanım: Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.

- Savaşlardan sonra önce ateşkes daha sonra barış antlaşması imzalanacağı öğrenmiştik. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalayarak savaştan çekilmişti.
- Osmanlı'yı aralarında paylaşamayan itilaf devletleri barış antlaşmasının gecikmesine sebep oldu.
- İtalya'nın San Remo şehrinde barış antlaşmasının taslağını görüşmek üzere İtilaf Devletleri ve Osmanlı Devleti arasında bir konferans toplandı. Osmanlı adına Tevfik Paşa davet edildi.
- Tevfik Paşa antlaşma şartlarını ilk başta onaylamasa da, Yunan ordusunun ilerlemesi üzerine antlaşmayı Tevfik Paşa heyeti imzalamak zorunda kaldı. Antlaşmayı SALTANAT ŞURASI onaylamıştır.

SEVR ANTLAŞMASI'NIN MADDELERİ

- 1) Sınırlar:** Osmanlı Devletine Anadolu'da küçük bir toprak parçası bırakılacaktır.
- 2) İstanbul:** Osmanlının başkenti olarak kalacak fakat şartlara uyulmazsa elinden alınacaktır.
- 3) Boğazlar:** İçinde Osmanlı üyesi bulunmayan uluslararası bir komisyona bırakılacaktır.
- 4) Doğu Anadolu:** Burada iki yeni devlet kurulacak.
- 5) Ege Adaları:** Yunanistan'a bırakılacak.
- 6) Ordu:** Mecburi askerlik kalkacak. Asker sayısı 50.700'ü geçmeyecek. Ağır silah ve uçak olmayacak, 13 küçük gemi dışında donanma bulunmayacak.
- 7) Kapitülasyonlar:** Bütün devletlere verilecek.
- 8) Savaş Tazminatı:** Osmanlı savaş tazminatı ödeyecek.
- 9) Azınlık Hakları:** Azınlıklara çok geniş haklar verilecek, İtilaf Devletleri sürekli denetleyecektir.

- Bu antlaşmanın tümü Bağımsızlık ve Egemenlik Haklarımıza zarar vermektedir.
- Maddelerden de anlaşılacağı üzere Osmanlı devletini yok etmeye yönelik olan bu antlaşma YÜRÜRLÜĞE GİRMEMİŞTİR.

Sebebi: Osmanlı anayasası Kanuni Esasiye göre, bir antlaşmanın geçerli olabilmesi için MEBUSAN MECLİSİ'nin onaylaması gerekir.

- Geçmiş konudan hatırlayacağınız gibi Mebusan Meclisi İtilaf Devletleri tarafından kapatılmıştı. Dolayısıyla bu antlaşmaya imza atamadığı için Sevr Barış Antlaşması **GEÇERSİZ** bir antlaşma olmuştur.

SEVR ANTLAŞMASINA TEPKİLER

- Mustafa Kemal, bu antlaşmayı kabul etmediklerini, yaşama hakkımızı elimizden alan bu antlaşmayı yok hükmünde gördüğünü açıklamıştır.
- Türk Halkı, antlaşma şartları olumsuz bir durum yaratmamış, tam tersi bağımsızlığa olan inançlarını ve mücadelelerini daha da arttırmıştır.
- Bu antlaşmayı bir barış antlaşmasından çok 'ölüm fermanı' olarak nitelendirmek daha doğru olur. Osmanlı Devleti için çok ağır şartlar içeren bir antlaşmadır.
- Sevr Antlaşması ölü doğmuş bir antlaşmadır. Çünkü Meclisi Mebusan tarafından onaylanmamıştır.
- Sevr Antlaşması karşısında Türk milletinin direnme ve bağımsızlık istekleri daha da artmıştır.

Bu konudan soru çıktı mı?

2010-2022 yılları arasında bu konudan toplam **9 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 1. Ünite 1 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Yeni Nesil Soru Çözümü

Bu konunun yeni nesil soruları için ZGA Yayınları Soru Bankası 84-87 sayfalarını çözünüz.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

2.ÜNİTEDEN NE ÇIKABİLİR?

- 1. Dünya Savaşının en önemli iki nedeninin Sanayi İnkılabının sebep olduğu sömürgecilik yarışı ve Fransız İhtilalinin yaydığı milliyetçilik akımı olduğu
- Büyük devletlerin Osmanlı üzerindeki çıkarlarının ne olduğu
- Osmanlı'nın 1. Dünya Savaşına neden girmek istediği
- İtilaf Devletlerinin Osmanlı'yı istememe sebebi
- Almanya'nın Osmanlıyı isteme sebebi
- Osmanlı'nın savaştığı cephelerin, özellikle Mustafa Kemal'in savaştığı cephelerin ayrıntıları
- Çanakkale Savaşının kazanılmasında Mustafa Kemal'in rolü ve kişilik özellikleri
- Tehcir Kanunu ve içeriği
- Wilson İlkelerinin özellikleri
- 1. Dünya savaşının sonuçları
- Mondros Ateşkes Anlaşmasının maddeleri ve yorumlaması
- Mondros anlaşmasına karşı Türk halkının, İstanbul Hükümetinin ve Mustafa Kemal'in tepkileri
- Paris Barış Konferansında ilk görüş ayrılığının yaşandığı
- İzmir'in işgalinin Türk Halkı üzerindeki etkisi
- Kuvayimillîye kavramı ve özellikleri
- Yararlı ve zararlı cemiyetlerin özellikleri
- Milli Kongre, Kilikyalılar, Reddi İlhak vb cemiyetlerin ayırt edici özellikleri
- Mustafa Kemal'in Kurtuluş savaşının hazırlık dönemindeki yol haritası
- Havza Genelgesinin milli bilinci uyandırmak için yapılan çalışmaları
- Amasya Genelgesinin ilk 3 maddesi
- Amasya Genelgesi ve Erzurum Kongresinin milli egemenlikten bahseden maddeleri
- Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini bırakması
- Erzurum Kongresinin özelliği ve maddelerinin yorumu
- Manda Himayenin ilk ve kesin olarak reddedildiği yerler

- Sivas kongresi kararları ve yorumları
- Milli cemiyetlerin birleştirilme sebebi
- Amasya Görüşmelerinin yorumlanması
- Ankara'nın merkez seçilme nedenleri
- Misakımillî'nin kabulü ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi ilişkisi
- Misakımillî maddelerinin yorumlanması
- İlk TBMM'nin açılması ve özellikleri
- Meclise karşı çıkan isyanların sebepleri
- Meclisin isyanlar karşısında aldığı önlemler ve sonuçları
- Sevr Barış Anlaşmasının maddeleri ve yorumlanması
- Sevr Barış Anlaşması karşısında Türk halkının ve Mustafa Kemal'in yorumları
- Sevr Anlaşmasının geçersiz olma sebebi
- Milli Egemenlik ve Milli Bağımsızlık arasındaki fark

DİKKAT

Bu ünitenin yeni nesil sorularını ZGA Yayınları Soru Bankasından ve 30'lu Deneme Kitabından Mutlaka Çözünüz.

